

ENUNȚUL.
TIPURI DE ENUNȚ
PUNCTUAȚIA ENUNȚULUI

Clasa a V-a

Enunțul este o comunicare cu înțeles deplin, construită în jurul unui predicat.

Enunțul poate fi:

- simplu**, când este alcătuit dintr-o propoziție;
- complex**, când este alcătuit din mai multe propoziții.

În funcție de **scopul comunicării**, enunțurile sunt:
- **asertive**, când comunică o informație despre o stare de lucruri:

Afară plouă. Elevii au intrat în clasă.

- **interogative**, când cer informații despre o stare de lucruri:

Ai făcut tema? Cine nu a venit?

- **imperative**, când comunică un ordin, o cerere, o rugămintă:

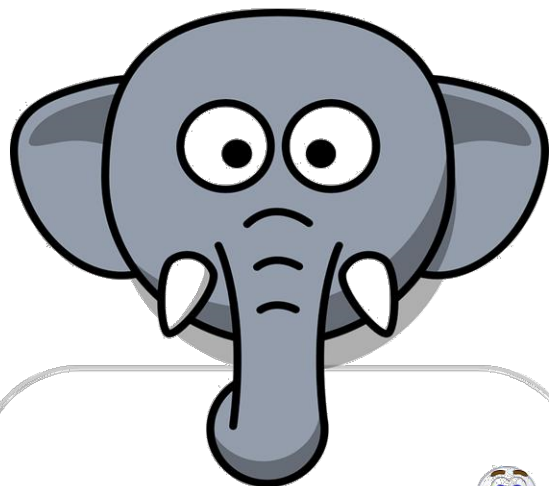
Te rog, ajută-mă!

- **exclamative**, când comunică emoții, sentimente în legătură cu o stare de lucruri:

Am citit o carte foarte interesantă!

Punctuația enunțului

Sfârșitul enunțurilor asertive este marcat prin **punct**.

PUNCTUL

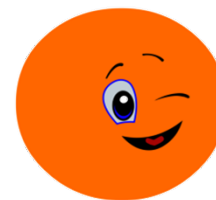
Eu merg la școală .

Maria are opt ani .

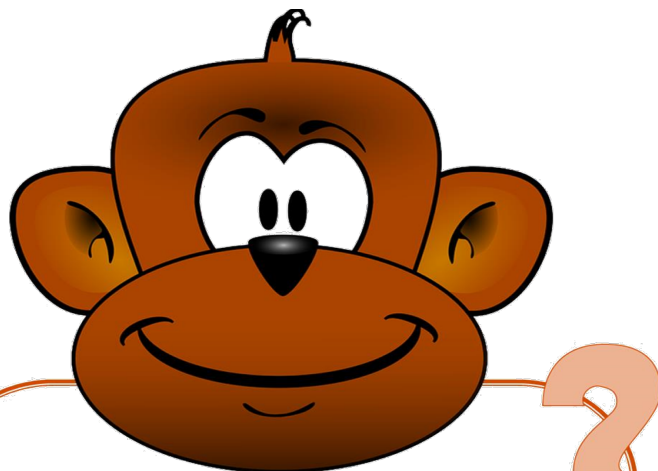

*Punctul se folosește la sfârșitul
propoziției prin care se comunică
o informație, o constatare, un
răspuns.*

Stau după o constatare
Sunt micuț, nu mă dau mare
Eu sunt cel ce-a anunțat :
„ Propoziția s-a-ncheiat”...

Finalul unui enunț interogativ este marcat prin **semnul întrebării**.

SEMNUȚUL ÎNTREBĂRII

Unde mergi?

Câți ani ai?

Vrei înghețată?

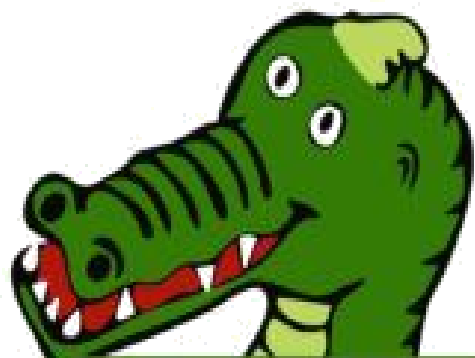

Semnul întrebării se folosește la sfârșitul propoziției prin care se întreabă ceva (se cer informații).

Când întrebi, tu negreșit
Mă scrii falnic la sfârșit.
Propoziția, se pare,
Este o interogare.

Sfârșitul **enunțurilor imperative** este marcat prin **semnul exclamării**.
Enunțurile **exclamative** sunt marcate, la final, tot de **semnul exclamării**.

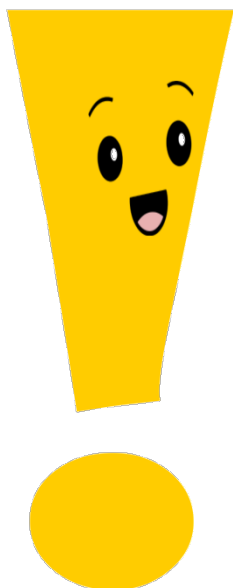

SEMNUl EXCLAMĂRII

Ce frumos ai scris!	Ura!
Mergi mai încet!	Stai jos!
Ana, vino la masă!	Bună ziua!
Ajută-mă, te rog!	La mulți ani!

Semnul exclamării se folosește la sfârșitul propozițiilor care exprimă o mirare, o bucurie, un sfat, o poruncă, o strigare, un salut, o rugămintă sau o urare.

Strigăt de ajutor

Salut! Sunt semnul exclamării,
Ajuns la limita răbdării.
De-o vreme-s neglijat total...
Ce mi se-ntâmplă nu-i normal!
Puțini observă că sunt trist,
Iar, pentru mulți, eu nu exist.
Când scriu „Te rog!” sau „Mulțumesc!”,
„Succes!”, „Felicitări!”... lipsesc
Sau – și mai rău – în locul meu,
Pun virgulă sau punct, mereu.
De vor continua așa,
Mi-e teamă că voi dispărea.
Am rostul meu, sunt de folos...
Salvați-mă! Vă rog frumos!

Vali Slavu

Uneori, întreruperea intenționată a unui enunț asertiv este marcată prin **puncte de suspensie**.

Punctele de suspensie pot apărea după propoziții interogative ori exclamative:

Am înțeles... Nu ți-am spus eu! [...] ghicisem. CARAGIALE, O. I 286

Vorbitorul își poate opri pentru un moment expunerea, înaintea unei afirmații care provoacă surprinderea. Pauza făcută într-o astfel de împrejurare mărește efectul urmărit de vorbitor:

Îmi pun mâinile la ochi și trec repede peste acest șir de ani, în care Eminescu și-a dat cea mai scumpă și mai nobilă parte din viața și inteligența lui pentru [...] o mizerabilă bucățică de pâine. VLAHUȚĂ, O. A 237

Întreruperea definitivă a vorbirii apare ori de câte ori vorbitorul nu vrea să-și exprime până la sfârșit gândirea, considerând restul ușor de subînțeles sau recurgând la mimică și gesturi. Comunicarea câștigă astfel în expresivitate:

– *Dai cartea asta, căpitane Cozmuță. Dacă este vreo pricină de împotrivire [...]*

– *Nu poate fi nici o împotrivire. Măria ta.* SADOVEANU, N. P 175

Întreruperea se poate datora intervenției neașteptate a unui interlocutor:

– *Ba să nu te amesteci, Ionel, și să-ți vezi de necazuri, că avem destule, că pe urmă iar o să zică boierii că ții partea oamenilor și o să te asuprească și iar [...]*

– *Bine, bine, lăsați-mă-n pace acuma!* REBREANU, R. I 102

Punctele de suspensie apar în povestire fie pentru a marca pauzele lungi pe care le face vorbitorul, căutând cuvintele, expresiile cele mai potrivite, fie pentru a sugera ritmul lent cu care vorbește povestitorul:

– *Era odată [...] începu bătrânul; era odată, măi băieți [...] o zână [...] Ce vă spun eu e o poveste ca toate poveștile [...] Era o fată, frumoasă coz.* SADOVEANU, O. III 154

În dialog, punctele de suspensie indică întârzierea răspunsului pe care trebuie să-l dea cel întrebat:

– *Cănuță!*

– *Prezent!*

– *Câți domni avut Țara Românească?*

– *Mulți, domnule.*

– *Mulți, mulți, da câți? negliobule!*

– *[...] Câți, domnule?* CARAGIALE, O. I 131

Punctele de suspensie marchează și o vorbire incoerentă:

Ce este gramatica, română, este [...] ce este, este [...] este arata [...] nu arata; artea [...] artea [...] ce [...] ce [...] ce ne învață; [...] ce este, este [...] este arata, uite dracu! Nu arata, artea ce ne învață [...] ce este este [...] și tot așa dobândind foarte repede, bâlbăit și fără pic de cugetare, până la „a scrie într-o limbă corect” rar ajungea, sărmanul! CREANGĂ, A 89-90

Să exersăm!

manual, pag. 195, ex. 1-4, 6

1. Indică enunțurile simple și complexe de mai jos.

a. Povestește-le și lor despre pățania de ieri, apoi sună-mă.

b. Au stat puțin, au ascultat, au plecat.

c. Mergem mâine după-amiază la film?

d. Pe crestele munților, printre nori, străluceau primele raze de soare.

e. Nu am uitat, o să revin.

f. Mulți elevi au obținut note mari, puțini au luat note mici.

2. Recunoaște enunțurile asertive, interogative, imperative și exclamative din următorul dialog între doi frați:

— Grăbește-te, te rog! Ce citeai acolo?

— Vin imediat! Găsisem un articol foarte interesant! Doi americani au inventat stiloul 3D. Știi? Cu ajutorul lui, poți desena, poți crea obiecte.

— Nu știam! Oare când vom putea cumpăra și noi unul?

— Încă nu știu, m-ai întrerupt...

— Îmi pare rău, ne așteaptă mama. O să-mi spui mai multe pe drum.”

3. Completează fiecare dintre situațiile de mai jos, transformând enunțurile asertive date conform indicațiilor.

Elevii au plecat în excursie.

Mădălina întreabă: Elevii au plecat în excursie?

Adrian exclamă: _____

Laura are zece ani.

Mădălina întreabă: _____

Adrian exclamă: _____

4. Precizează ce tip de enunț este fiecare dintre cele de mai jos.

Un e-book costă mai puțin decât o carte tipărită?

Povestește-i întâmplarea de azi!

Am citit o revistă electronică de benzi desenate.

M-a emoționat gestul tău!

Continuați jocul fără mine.

N-am spart eu geamul!

Școala noastră participă la proiectul ecologic?

Vino pe la mine astăzi!

Ex. 6 Cuvintele de mai jos pot fi organizate în două enunțuri simple. Scrie-le!

presa	în	Johannes	a inventat	Gutenberg	tipografică	1440
lui	țările	a ajuns	invenția	repede	române	în

ex. 1/196 Citește schimbul de mesaje telefonice și postarea on-line redată alăturat. Răspunde apoi la cerințele referitoare la cele două texte.

Interlocutorul Ilincăi nu folosește semne de punctuație la finalul enunțurilor.

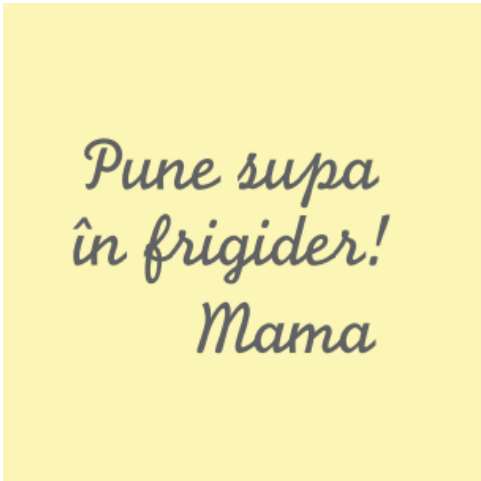
- Ce fel de enunțuri ar putea fi cele pe care le-a scris?
- Ce semne de punctuație ar fi trebuit folosite de interlocutorul Ilincăi?
- Precizează ce tip de enunțuri sunt cele formulate de Ilinca, având în vedere punctuația acestora.
- Din postarea on-line a Laurei lipsesc semnele de punctuație de la finalul fiecărui enunț. Ce semne de punctuație ar putea fi folosite? Explică dacă lipsa lor creează dificultăți de înțelegere a mesajului.

ex. 2/197

Într-una dintre legendele despre Pythia, preoteasa lui Apollo care făcea preziceri în Oracolul din Delphi, se spune că odată, unui soldat venit la ea să afle dacă se va întoarce viu din război, Pythia i-a răspuns: „Te vei duce te vei întoarce nu în război vei muri.“ Soldatul se duce la război și moare, nu înainte de a-i spune prietenului său despre profeția oracolului. Prietenul se duce la Pythia să-i ceară socoteală. Aceasta îi răspunde că nu a spus niciun neadevăr, mesajul ei fiind: „Te vei duce. Te vei întoarce? Nu. În război vei muri.“

Precizează ce anume a dus la înțelegerea greșită de către soldat a mesajului transmis de Pythia.

Ex. 3/197 Citește biletul de mai jos și identifică tipul de enunț și semnul de punctuație folosit. Dacă mama ar fi folosit punctul în finalul enunțului, mesajul ei s-ar fi schimbat? Justifică-ți răspunsul.

*Pune supa
în frigider!
Mama*

5/197

Transformă următoarele enunțuri asertive în enunțuri exclamative și interogative. Pune semnele de punctuație potrivite.

- a. Exercițiul a fost dificil.
- b. Spectacolul a durat puțin.
- c. Zmeura este gustoasă.
- d. Ți-a plăcut filmul.

6/197

Scrie în caiet cele două propoziții de mai jos, referitoare la punctuația enunțurilor, una adevărată, una falsă. Identifică propoziția adevărată și pe cea falsă.

- a. Un enunț exclamativ este marcat de semnul exclamării.
- b. La sfârșitul unui enunț asertiv se pune semnul întrebării.

7/197

Scrie un mesaj de tip SMS referitor la o întâlnire cu prietenii. Utilizează enunțuri simple, cu toate semnele de punctuație învățate.

Temă:

În manualul digital, aveți câteva exerciții interactive și un minitest. Rezolvați-le!

<https://catalog.manualedigitaleart.ro/art5-r/v2/#book/u6-u6-194-195>

<https://catalog.manualedigitaleart.ro/art5-r/v2/#book/u6-u6-196-197>

Temă:

Construiește patru enunțuri simple, câte unul pentru fiecare tip, al căror predicat să fie exprimat prin verbul *a pleca*.

asertiv

interogativ

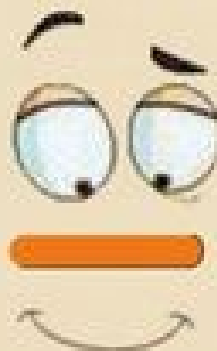
a pleca

exclamativ

imperativ

STOP.
Mă opresc.

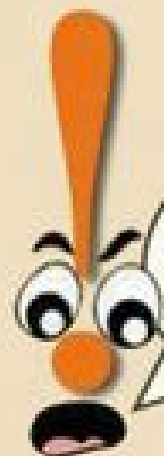
- VORBEȘTE!
Acum e rândul tău.

RESPIRĂ,
fă o pauză
scurtă.

**RESPIRĂ
ȘI
AȘTEAPTĂ;**
mai urmează
ceva.

ATENȚIE!
Folosește-mă,
te rog!

EȘTI ATENT?
Mă folosești, te rog?

**ACUM ÎȚI
EXPLIC:**
fii atent la toate
semnele de
punctuație!

BIBLIOGRAFIE

Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Horia Corcheș - Limba și literatura română. Clasa a V-a, Ed. Art Educațional
Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Horia Corcheș - Limba și literatura română. Caietul elevului, Clasa a V-a, Ed. Art Educațional

<http://clasamea.eu/mozaicul-semnelor-de-punctuatie/>

<https://www.ortografia.ro/punctuatiadinlimbaromana/>